

Undersøgelse af vilde orkidéer ved Horsens

Kortlægning med til at beskytte Danmarks vilde orkidéer mod udryddelse

Hovedparten af Danmarks ca. 40 vilde orkidéarter er yderst sjældne, og halvdelen af dem er truet af udryddelse. Derfor har Botanisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening taget initiativ til en ny undersøgelse, der skal danne grundlag for en øget overvågning og beskyttelse af de truede arter og deres voksesteder.

I forbindelse med undersøgelsen, der skal løbe over tre år, er Danmarks kortet blevet delt op i distrikter. Horsens er placeret midt i TBU-distrikt 24, der går fra Odder til Skanderborg, Vestbirk, Rask Mølle og Tørring til Vejle. Også Alrø, Hjarnø og Endelave er med på kortet over distrikt 24.

Horsens er i gang

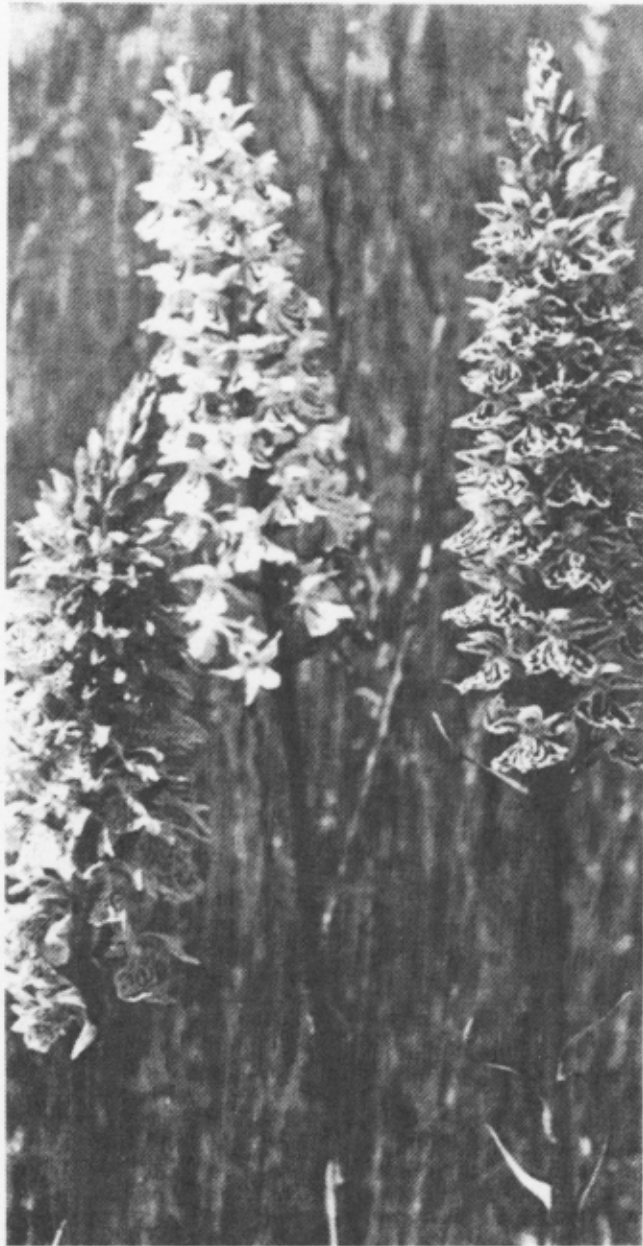
Det egentlige kortlægnings- og undersøgelsesarbejde kan først begynde til foråret, men i Horsens er man allerede gået i gang med at finde natur- og blomsterinteresserede mennesker, der vil deltage i arbejdet.

Startskuddet gik ved et orkidémøde arrangeret af Naturhistorisk Forening i Horsens på biblioteket mandag aften. 21 naturvenner trodsede sneen og de glatte veje for at være med.

Behov for viden

Kun 10 danske orkidéarter kan betegnes som nogenlunde almindelige, resten er sjældne og mange af dem endda truet af udryddelse. Kendskabet til, hvor de sjældne orkidéer er også småt. To tredjedele af de 40 arter, der vokser vildt i Danmark, kender man kun fra 20 forskellige voksesteder. Det er den dystre baggrund for undersøgelsen.

Hovedformålet med statusundersøgelsen af orkidéer på Horsenseggen er at skaffe oplysninger om deres udbredelse og tilstand her på egnen, sagde Bent Vestergård Petersen, Åbyhøj, som sammen med Tove Yde, Østbirk, er Botanisk Forenings kontaktpersoner i forbindelse med undersøgelsen.

Plettet gøgeurt er på listen over vilde orkidéarter, som muligvis kan findes ved Horsens. Den blomstrer, når gøgen kukker, og man skal lede efter den på enge og i skovbryn.

Resultaterne kan danne basis for en overvågning og beskyttelse af truede arter og deres voksesteder, f.eks. i forbindelse med naturfrednings-sager og i frivillige aftaler med lodsejere omkring græsning, gødskning osv.

Desuden er det vores håb, at undersøgelsen kan være med til at skabe en øget opmærksomhed omkring den danske flora, sagde Bent V. Petersen.

Alle kan hjælpe med ved undersøgelsesarbejdet. Deltagere skal blot skrive deres orkidéfund ind på et skema, som kan fås hos Tove Yde, Sattrupvej 11 i Østbirk eller hos Bent Vestergård Petersen, Frejasvej 12 i Åbyhøj.

På skemaerne skal man oplyse, hvilken art, der er fundet, hvor og af hvem. Ved afkrydsning gives der en beskrivelse af findestedet, om det

f.eks. er sket i en skov eller på en eng.

Plettet gøgeurt, bakkegøgelilje, rederod og glat hullæbe er nogle af de 12 orkidéarter, der er størst sandsynlighed for at finde på Horsenseggen.

Landmændene er særligt velkomne

Har man lyst til at gå på orkidé-jagt er det godt at kigge efter på enge, som bliver afgræsset, men ikke gødet. I næringsrige moser, i løvskov med kalk-rig bund og på åbne overdrev - det er marker, hvor kreaturer har græsset i århundreder.

Orkidéerne er kræsne og stiller helt specielle krav til deres voksesteder. Selv ganske små ændringer i lys- eller jordbundsforhold kan forringe deres overlevelsessevne drastisk. Især dræning, opdyrking eller tilgroning af moser og enge har haft en negativ indflydelse på en del af arternes forekomst. Og her spiller landbruget ofte en væsentlig rolle.

Vi ved, at mange landmænd gerne vil være med til at værne om naturen og også om de vilde orkidéer, men mange er usikre på, hvordan de skal bære sig ad. De er meget velkomne til at ringe til de to kontaktpersoner - eller til mig, siger formanden for Naturhistorisk Forening i Horsens, Tony Jensen.

Undersøgelse som led i beskyttelse

Når undersøgelsen er slut i 1993, vil resultaterne fra de skemaer, der er blevet udfyldt og indsendt, ende i en rapport om, hvordan det står til med de vilde orkidéer, og hvor de vokser på Horsenseggen.

Alle deltagere i undersøgelsen vil få tilsendt et eksemplar af rapporten, men det er ikke meningen, at den bare skal stå og samle støv på botanikernes hylder. Rapporten skal bruges i bestræbelserne på at værne om og bevare de vilde orkidéer i Danmark.

For at det kan lykkes, må vi først og fremmest værne om orkidéernes voksesteder og undgå opgravning og plukning, siger Bent Vestergård Petersen. (-ann)